

Tallinna Tehnikaülikool
Informaatikainstituut

Telnetikliendi projekti dokumentatsioon

Objektorienteeritud modelleerimine
IDU5020

juhendaja : Ants Torim
üliõpilane : Erki Suurjaak
e-post : erki@lap.ttu.ee
matrikkel : 970772
õpperühm : LAP62

Sisukord

1.	Planeerimise ja täpsustamise faas.....	4
1.1.	Üldvaade.....	4
1.2.	Nõuded ja vajadused.....	4
1.3.	Süsteemi verbaalne määratlus	4
1.4.	Mõistete sõnastik	5
1.5.	Kasutusviiside definitsioonid	5
1.5.1.	Uue ühenduse loomine	5
1.5.2.	Serverile informatsiooni saatmine	6
1.5.3.	Serverilt informatsiooni saamine.....	6
1.5.4.	Ühenduse katkestamine	6
1.5.5.	Kasutaja tuvastamine	6
1.5.6.	Logifaili säilitamine ühenduse kohta.....	7
1.5.7.	Profiili loomine.....	7
1.5.8.	Profiili kustutamine	7
1.5.9.	Terminali tüübi paikapanemine	8
1.6.	Kasutusviiside diagrammid	9
1.7.	Kontseptuaalmudel	10
1.8.	Täpsustatud plaan	10
2.	Esimese arendustsükli dokumentatsioon	11
2.1.	Arendustsükli kasutusviisid.....	11
2.1.1.	Uue ühenduse loomine	11
2.2.	Lisa süsteemi verbaalsele määratlusele	12
2.3.	Juurdetulnud kasutusviisid	12
2.3.1.	Aadressi punktnotatsiooni saamine	12
2.4.	Täpsustatud kontseptuaalmudel.....	13
2.5.	Süsteemi jadadiagrammid.....	14
2.6.	Operatsioonide lepingud.....	15
2.6.1.	Operatsiooni looÜhendus() leping.....	15
2.6.2.	Operatsiooni vastusPäringule() leping.....	15

2.6.3.	Operatsiooni ühendusAktsepteeritud() leping	16
2.6.4.	Operatsiooni ühendusMitteaktsepteeritud() leping	16
2.6.5.	Operatsiooni saadaKasutajanimi() leping.....	17
2.6.6.	Operatsiooni saadaParool() leping.....	17
2.6.7.	Operatsiooni tuvastamineEbaõnnestus() leping	17
2.6.8.	Operatsiooni maksimaalneSisselogimiskatseteArvÜletatud() leping	18
2.6.9.	Operatsiooni tuvastamineÕnnestus() leping.....	18
2.6.10.	Operatsiooni terminaliTüüpAktsepteeritud() leping	18
2.6.11.	Operatsiooni terminaliTüüpMitteaktsepteeritud() leping.....	19
2.7.	Täpsustatud sõnastik.....	19
3.	Disain.....	20
3.1.	Interaktsioonidiagrammid.....	20
3.1.1.	looÜhendus()	20
3.1.2.	tuvastamineEbaõnnestus()	20
3.1.3.	maksimaalneSisselogimiskatseteArvÜletatud()	20
3.2.	Disaini klassidiagrammid	21

1. Planeerimise ja täpsustamise faas

1.1. Üldvaade

Käesoleva projekti eesmärgiks on modelleerida telnetkliendi programm.

1.2. Nõuded ja vajadused

Programm peab võimaldama :

- luua ühendust serveriga
- määrata ühenduse terminali parameetreid
- saata ühenduse käigus informatsiooni serverile
- saada ühenduse käigus informatsiooni serverilt
- katkestada ühendust serveriga
- hallata serveri ja kasutajakonto kohta käivat informatsiooni (profiili)
- säilitada informatsiooni ühenduste kohta

Programm peab olema :

- võimeline kasutama protokolle *telnet*, *SSH1*, *SSH2*
- kiire - telnetiprotokoll ja selle kasutamine ei ole eriliselt koormav ega keeruline tegevus
- funktsioneeriv operatsioonisüsteemide *Microsoft Windows95/98/2000* all
- hästikasutatav - kõiki programmi funktsioone peab olema võimalik kasutada ilma hiireta, klahvikombinatsioonide abil
- turvaline - salvestatud paroole ei ole tohi olla võimalik teada saada

1.3. Süsteemi verbaalne määratlus

- Kasutaja haldab profiili.
- Kasutaja määrab terminali tüübi.
- Kasutaja loob ühenduse serveriga.
- Kasutaja saadab informatsiooni serverile.
- Server saadab informatsiooni kasutajale.
- Kasutaja salvestab ühenduse logifaili.
- Kasutaja katkestab ühenduse.

- Ühendus võib olla telnet-, SSH1- või SSH2-ühendus.

1.4. Mõistete sõnastik

Nimetus	Kategooria	Kirjeldus
server	kontseptsioon	internetijaam, mis pakub telnetiteenust
IP-aadress	atribuut	serveri IP-aadress
port	atribuut	serveri TCP-port
kasutaja	kontseptsioon	telnetikliendi kasutaja
kasutajanimi	atribuut	kasutaja kasutajanimi serveris
parool	atribuut	kasutaja parool serveris
ühendus	kontseptsioon	ühendus serveriga
telnet-ühendus	kontseptsioon	telnetiprotokolli utiliseeriv ühendus
SSH1-ühendus	kontseptsioon	SSH1-protokolli utiliseeriv ühendus
SSH2-ühendus	kontseptsioon	SSH2-protokolli utiliseeriv ühendus
terminali tüüp	kontseptsioon	ühenduse terminali tüüp
profiil	kontseptsioon	serveriga loodava ühenduse kohta käiv informatsioon

1.5. Kasutusviiside definitsioonid

1.5.1. Uue ühenduse loomine

Peategelane kasutaja
Muud tegelased server
Tüüp primaarne
Triger kasutaja soovib luua ühendust serveriga
Kirjeldus :

1. võetakse ühendust serveriga
2. kasutajat teavitatakse ühenduse loomisest

Laiendused :

- 1.a kasutatakse protokolle *SSH1* või *SSH2*, mis nõuavad kasutaja kohest tuvastamist
  - 1.a.1 tuvastatakse kasutaja

1.5.2. Serverile informatsiooni saatmine

Peategelane	kasutaja
Muud tegelased	server
Tüüp	primaarne
Triger	kasutaja soovib saata informatsiooni serverile
Kirjeldus :	
	1. kasutaja sisestatud informatsioon saadetakse serverile

1.5.3. Serverilt informatsiooni saamine

Peategelane	server
Muud tegelased	kasutaja
Tüüp	primaarne
Triger	server soovib saata informatsiooni kasutajale
Kirjeldus :	
	1. serverilt tulnud informatsiooni näidatakse kasutajale

1.5.4. Ühenduse katkestamine

Peategelane	kasutaja
Muud tegelased	server
Tüüp	primaarne
Triger	kasutaja soovib ühendust katkestada
Kirjeldus :	
	1. katkestatakse ühendus serveriga
	2. kasutajat teavitatakse ühenduse katkestamisest

1.5.5. Kasutaja tuvastamine

Peategelane	kasutaja
Muud tegelased	server
Tüüp	sekundaarne
Triger	server nõuab kasutaja tuvastamist
Kirjeldus :	
	1. kasutajalt küsitakse kasutajanime
	2. kasutajanimi saadetakse serverile
	3. kasutajalt küsitakse parooli
	4. parool saadetakse serverile

1.5.6. Logifaili säilitamine ühenduse kohta

Peategelane	kasutaja
Muud tegelased	-
Tüüp	sekundaarne
Triger	kasutaja soovib säilitada logifaili ühenduse kohta
Kirjeldus :	
	1. kasutaja määrab failinime
	2. faili kirjutatakse ühenduse jooksul toimunud kommunikatsioon

1.5.7. Profiili loomine

Peategelane	kasutaja
Muud tegelased	-
Tüüp	sekundaarne
Triger	kasutaja soovib luua profiili
Kirjeldus :	
	1. kasutaja sisestab serveri <i>socket</i> -i
	2. kasutaja sisestab protokollitüübi
	3. kasutaja sisestab terminali tüübi
	4. kasutaja sisestab kasutajanime
	5. kasutaja sisestab parooli
	6. sisestatud informatsioon salvestatakse

1.5.8. Profiili kustutamine

Peategelane	kasutaja
Muud tegelased	-
Tüüp	sekundaarne
Triger	kasutaja soovib kustutada profiili
Kirjeldus :	
	1. kasutaja kustutab profiili

1.5.9. Terminali tüübi paikapanemine

Peategelane server

Muud tegelased -

Tüüp sekundaarne

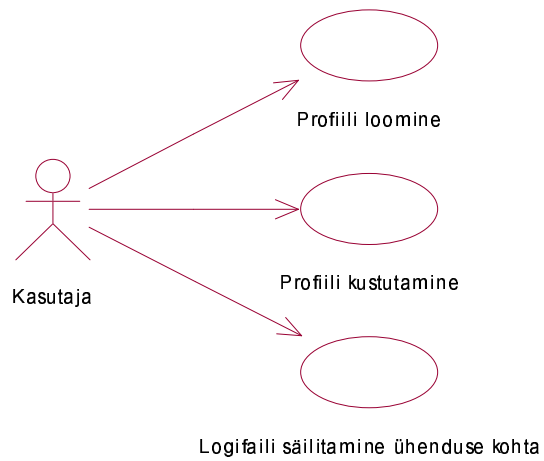
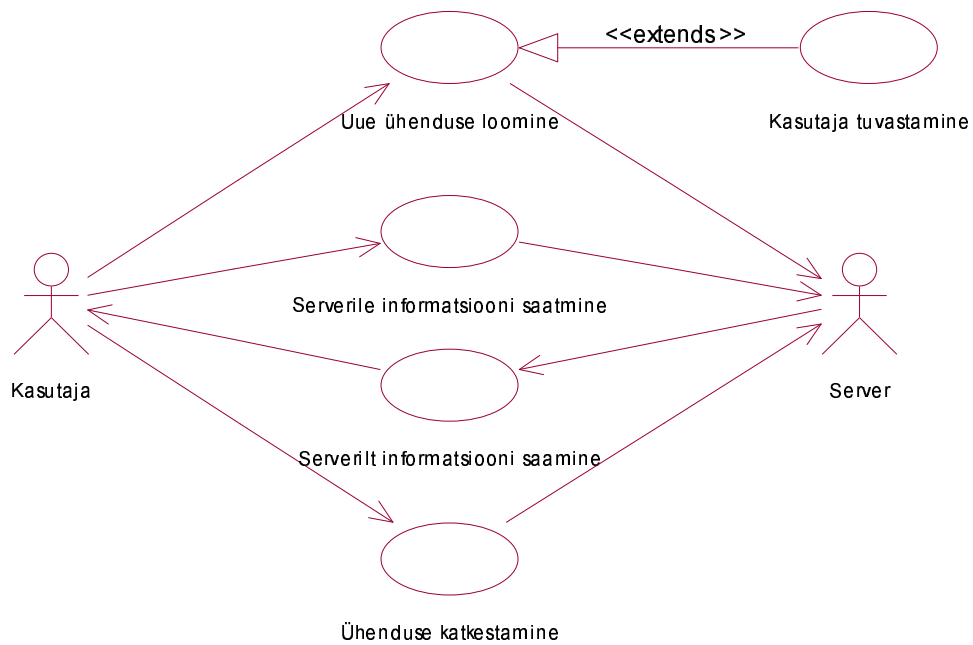
Triger on vaja paika panna terminali konfiguratsioon

Kirjeldus :

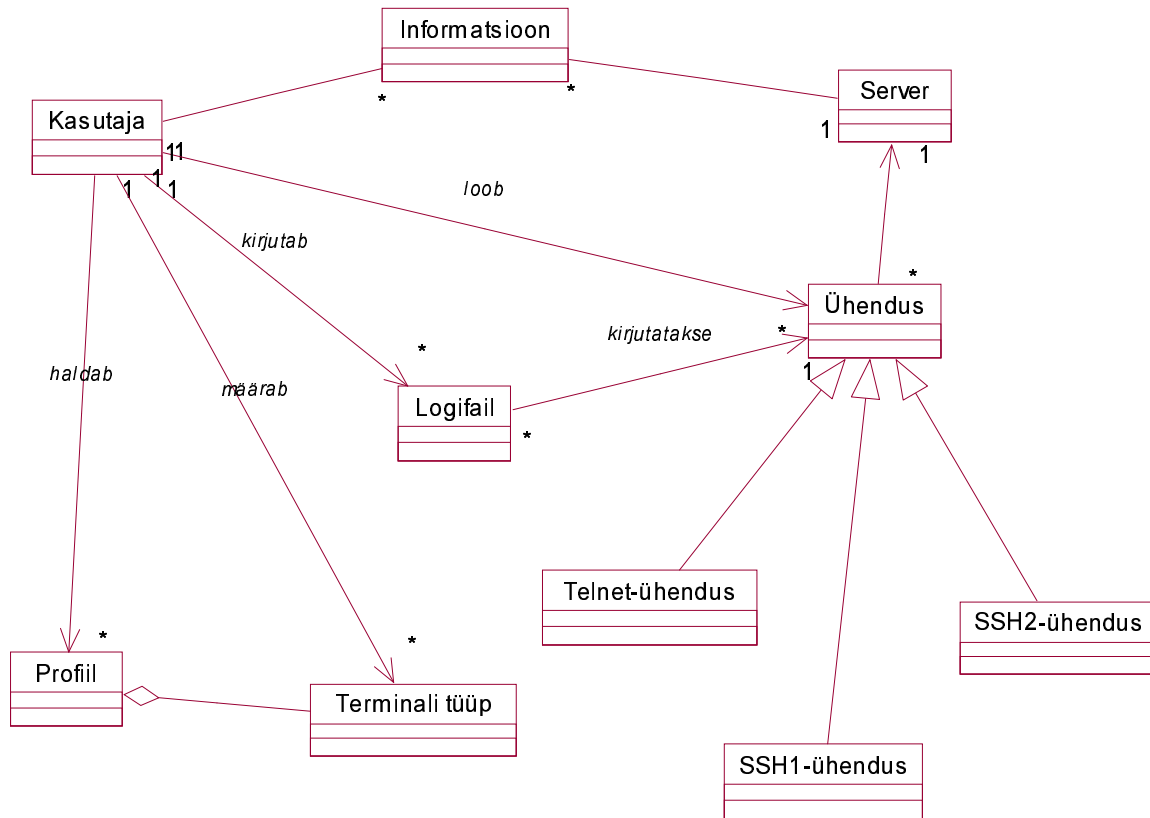
1. serveriga lepitakse kokku terminali konfiguratsiooni suhtes, võttes aluseks profiilis määratud sätted.

1.6. Kasutusviiside diagrammid

1.7. Kontseptuaalmudel

1.8. Täpsustatud plaan

2. Esimese arendustsükli dokumentatsioon

2.1. Arendustsükli kasutusviisid

2.1.1. Uue ühenduse loomine

Lõpptulemus	serveriga on loodud ühendus
Miinumtulemus	kasutajat teavitatakse ühenduse loomise ebaõnnestumisest
Tüüp	primaarne
Ülevaade	Serveriga luuakse ühendus. Ühenduse loomise ebaõnnestumisel teavitatakse sellest kasutajat.
Viited	kasutaja tuvastamine, terminali tüübi paikapanemine, aadressi punktnotatsiooni saamine
Peategelane	kasutaja
Muud tegelased	server, DNS-server
Triger	kasutaja soovib luua ühendust serveriga
Eeltingimused	kasutaja on loonud serveri profiili
Kirjeldus :	

#	Tegelane	Tegevus
1.	kasutaja	valib kasutatava profiili
2.	süsteem	saadab ühendust alustava paketi profiilis määratud serveri määratud porti
3.	server	aktsepteerib ühenduse
4.	süsteem	lepib serveriga kokku kasutatava terminali tüübi suhtes, võttes aluseks kasutaja poolt määratud eelistused (<u>terminali tüübi paikapanemine</u>)

Variatsioonid :

#	Tingimus	Tegevus
3'	server ei vasta	kasutajale öeldakse, et server ei vasta
3''	server keeldub ühendusest	kasutajale öeldakse, et server keeldub ühendusest

Laiendused :

#	Tingimus	Tegevus
2.a	serveri aadress ei ole punkt-	võetakse ühendust DNS-serveriga, et saada serveri aadressi punktnotatsioon (<u>aadressi punktnotatsiooni saamine</u>)

	notatsioonis	
3.a	kasutatakse protokollid <i>SSH1</i> või <i>SSH2</i>	Serveriga luuakse vastavalt <i>SSH1</i> või <i>SSH2</i> ühendus serveri profiilis määratud parameetrite põhjal. Serverile saadetakse antud profiili kasutajanimi ja parool.

Laienduste variatsioonid :

#	Tingimus	Tegevus
2.a'	ei õnnestu saada serveri aadressi punktnotatsiooni	kasutajale öeldakse, et ei õnnestu saada serveri aadressi punktnotatsiooni
3.a'	kasutaja pole antud profiilis kasutajanime märkinud	kasutajalt küsitakse kasutajanimi ning saadetakse see serverile
3.a''	kasutaja pole antud profiilis parooli märkinud või parool on vale	kasutajalt küsitakse parool ning saadetakse see serverile
3.a'''	kasutaja proovis vale parooliga sisse logida rohkem kordi, kui server ühe ühenduse ajal sisselogimiskatseid lubab	kasutajale öeldakse, et maksimaalne sisselogimiskatsete arvete ületati

2.2. Lisa süsteemi verbaalsele määratlusele

- DNS-server annab serveri aadressi punktnotatsiooni

2.3. Juurdetulnud kasutusviisid

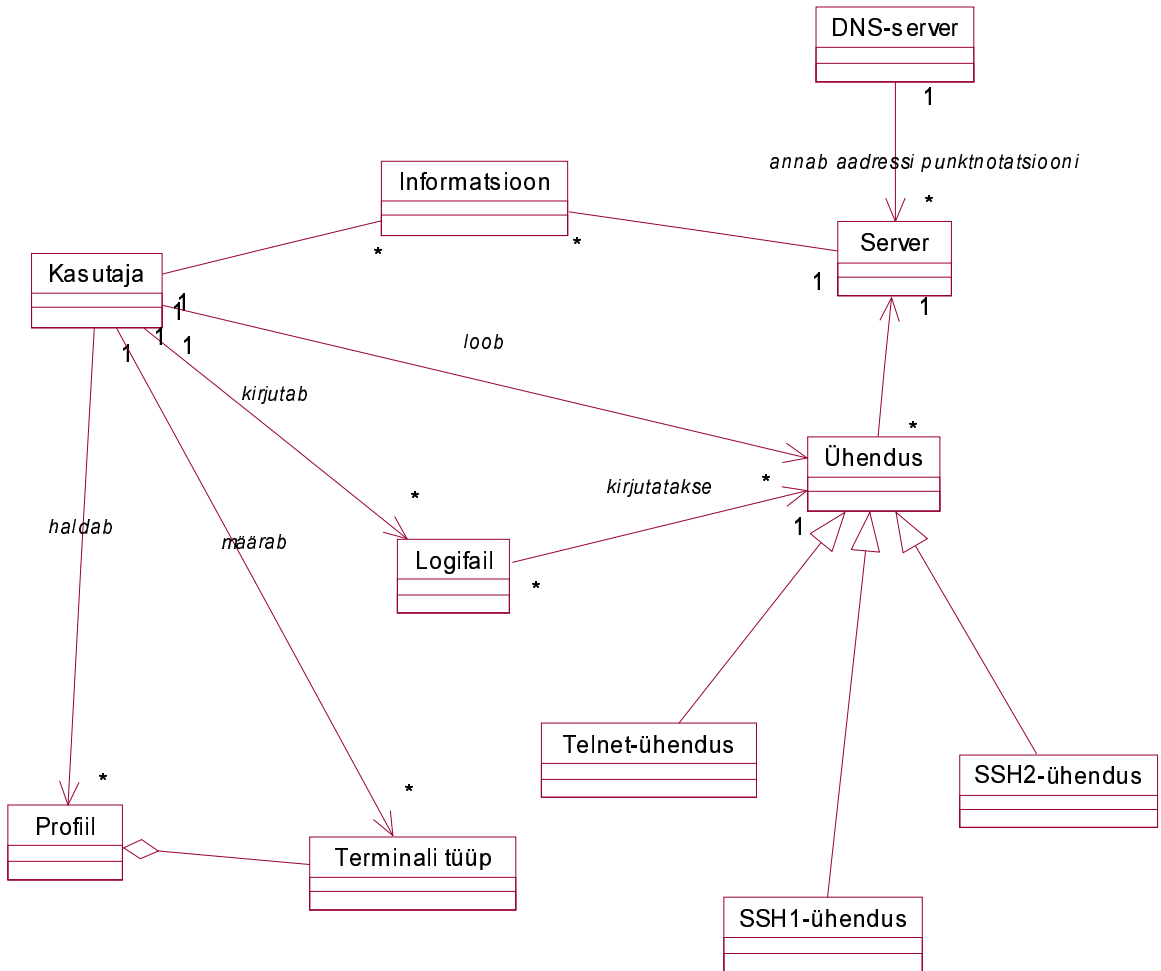
2.3.1. Aadressi punktnotatsiooni saamine

Peategelane	DNS-server
Muud tegelased	-
Tüüp	sekundaarne
Triger	profiilis määratud serveri aadress on antud nime kujul

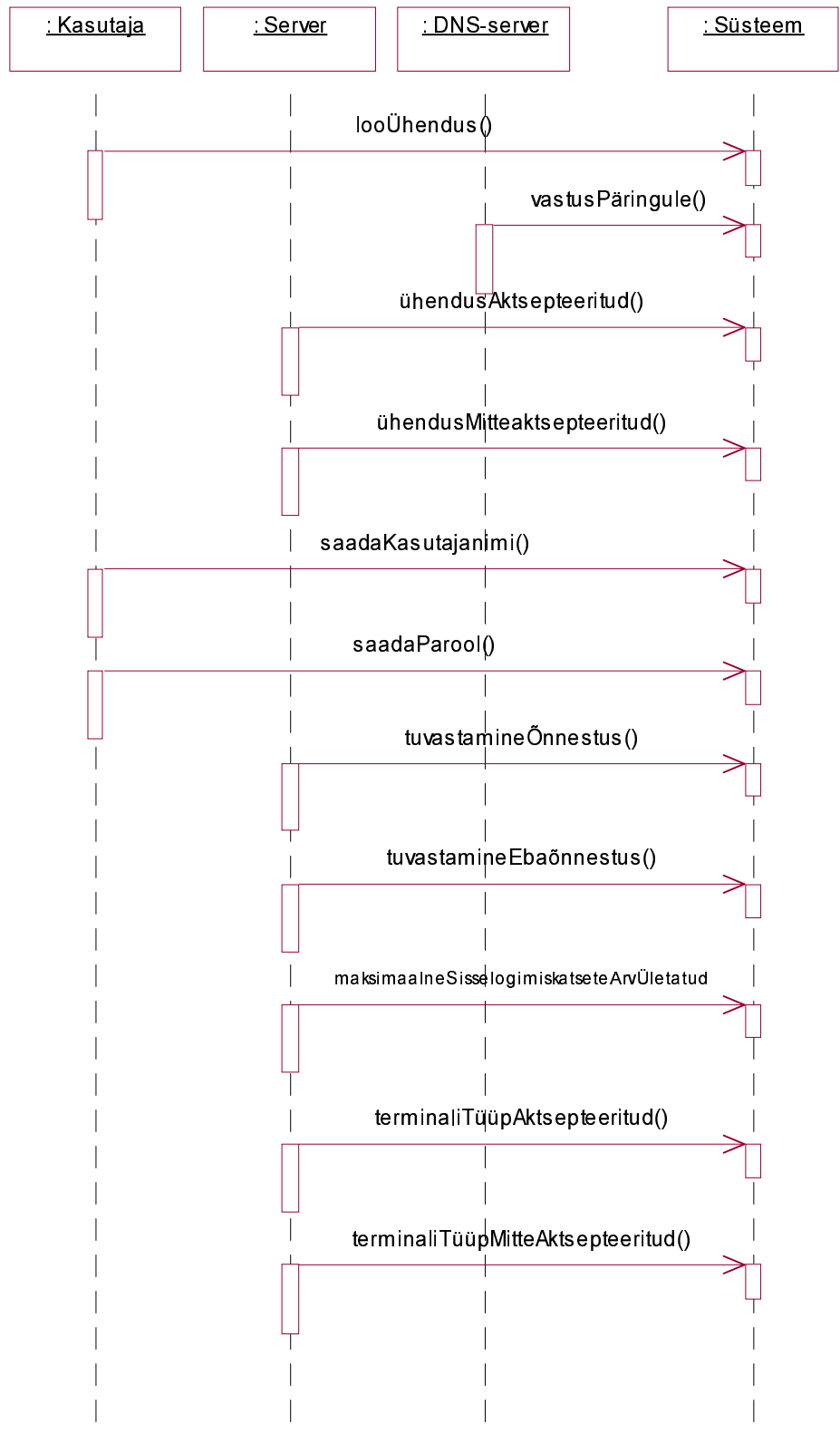
Kirjeldus :

1. DNS-serverile saadetakse päring serveri nime kohta
2. DNS-server saadab serveri nime punktnotatsiooni

2.4. Täpsustatud kontseptuaalmudel

2.5. Süsteemi jadadiagrammid

2.6. Operatsioonide lepingud

2.6.1. Operatsiooni looÜhendus() leping

Nimi	:	looÜhendus()
Ülesanded	:	alustada uue ühenduse loomist
Tüüp	:	
Viited	:	kasutusviis : <u>uue ühenduse loomine</u> , leping : <u>vastusPäringule()</u>
Märkused	:	
Erandolekud	:	
Väljund	:	kasutaja näeb, et ühendus on loomisel
Eeltingimused	:	kasutaja on loonud profiili
Järeltingimused	:	<ul style="list-style-type: none"> • kui serveri aadress ei ole punktnotatsioonis, siis esitatakse DNS-serverile päring • saadetakse ühendust alustav pakett serveri määratud porti • uus ühendus on loomisel

2.6.2. Operatsiooni vastusPäringule() leping

Nimi	:	vastusPäringule()
Ülesanded	:	anda programmile vastus DNS-päringu kohta
Tüüp	:	
Viited	:	KV : <u>uue ühenduse loomine</u> , <u>aadressi punktnotatsiooni saamine</u>
Märkused	:	
Erandolekud	:	
Väljund	:	
Eeltingimused	:	DNS-serverile on esitatud päring
Järeltingimused	:	<ul style="list-style-type: none"> • on teada serveri aadressi punktnotatsioon

2.6.3. Operatsiooni ühendusAktsepteeritud() leping

Nimi	:	ühendusAktsepteeritud()
Ülesanded	:	anda süsteemile teada, et ühendus serveriga on aktsepteeritud
Tüüp	:	
Viited	:	KV : <u>uue ühenduse loomine</u>
Märkused	:	
Erandolekud	:	
Väljund	:	kasutaja näeb, et serveriga on kontakt saavutatud
Eeltingimused	:	süsteem on saatnud ühendust alustava paketi profiilis määratud serveri määratud porti
Järeltingimused	:	<ul style="list-style-type: none"> • ühendus on loodud • kui tegu on SSH-ühendusega, tuleb teha tuvastamine • hakkab terminali tüübi paikasättimine

2.6.4. Operatsiooni ühendusMitteaktsepteeritud() leping

Nimi	:	ühendusMitteaktsepteeritud()
Ülesanded	:	anda süsteemile teada, et server ei aktsepteeeri ühendust
Tüüp	:	
Viited	:	KV : <u>uue ühenduse loomine</u>
Märkused	:	
Erandolekud	:	
Väljund	:	kasutaja saab teada, et server ei aktsepteeeri ühendust
Eeltingimused	:	süsteem on saatnud ühendust alustava paketi profiilis määratud serveri määratud porti
Järeltingimused	:	ühendus on katkestatud

2.6.5. Operatsiooni saadaKasutajanimi() leping

Nimi	:	saadaKasutajanimi()
Ülesanded	:	saata serverile SSH-ühenduse jaoks vajalik kasutajanimi
Tüüp	:	
Viited	:	KV : <u>uue ühenduse loomine</u> , <u>kasutaja tuvastamine</u>
Märkused	:	
Erandolekud	:	
Väljund	:	
Eeltingimused	:	server on ühenduse aktsepteerinud ning nõuab kasutajanime
Järeltingimused	:	<ul style="list-style-type: none"> • ühendus on tuvastamisel • kasutajanimi on saadetud serverile

2.6.6. Operatsiooni saadaParool() leping

Nimi	:	saadaParool()
Ülesanded	:	saata serverile SSH-ühenduse jaoks vajalik parool
Tüüp	:	
Viited	:	KV : <u>uue ühenduse loomine</u> , <u>kasutaja tuvastamine</u>
Märkused	:	
Erandolekud	:	
Väljund	:	
Eeltingimused	:	serverile on saadetud kasutajanimi ja ta nõuab parooli
Järeltingimused	:	<ul style="list-style-type: none"> • parool on saadetud serverile

2.6.7. Operatsiooni tuvastamineEbaõnnestus() leping

Nimi	:	tuvastamineEbaõnnestus()
Ülesanded	:	anda süsteemile teada, et kasutaja tuvastamine ebaõnnestus
Tüüp	:	
Viited	:	KV : <u>uue ühenduse loomine</u> , <u>kasutaja tuvastamine</u>
Märkused	:	
Erandolekud	:	
Väljund	:	
Eeltingimused	:	serverile on saadetud parool
Järeltingimused	:	ühendus on tuvastamata

2.6.8. Operatsiooni maksimaalne Sisselogimiskatsete Arv Ületatud() leping

Nimi	:	maksimaalne Sisselogimiskatsete Arv Ületatud()
Ülesanded	:	anda süsteemile teada, et maksimaalne sisselogimiskatsete arv ühe ühenduse jaoks on ületatud, ning katkestada ühendus
Tüüp	:	
Viited	:	KV : <u>uue ühenduse loomine</u> , <u>kasutaja tuvastamine</u>
Märkused	:	
Erandolekud	:	
Väljund	:	kasutaja näeb, et maksimaalne sisselogimiste arv on ületatud ning ühendus katkestatud
Eeltingimused	:	serverile on saadetud vale kasutajanime ja parooli rohkem arv kordi, kui server seda ühe ühenduse kohta lubab
Järeltingimused	:	ühendus on katkestatud

2.6.9. Operatsiooni tuvastamine Õnnestus() leping

Nimi	:	tuvastamine Õnnestus()
Ülesanded	:	anda süsteemile teada, et kasutaja tuvastamine õnnestus
Tüüp	:	
Viited	:	KV : <u>uue ühenduse loomine</u> , <u>kasutaja tuvastamine</u>
Märkused	:	
Erandolekud	:	
Väljund	:	
Eeltingimused	:	serverile on saadetud parool
Järeltingimused	:	ühendus on tuvastatud

2.6.10. Operatsiooni terminali Tüüp Aktsepteeritud() leping

Nimi	:	terminali Tüüp Aktsepteeritud()
Ülesanded	:	anda süsteemile teada, et süsteemi poolt seatud nõuded terminalile on vastu võetud
Tüüp	:	
Viited	:	KV : <u>uue ühenduse loomine</u> , <u>terminali tüübi paikanemine</u>
Märkused	:	
Erandolekud	:	
Väljund	:	
Eeltingimused	:	serveriga on loodud ühendus (ja SSH-ühenduse puhul on kasutaja tuvastatud)
Järeltingimused	:	<ul style="list-style-type: none"> terminali tüüp on paika pandud nii, nagu profiilis määratud

2.6.11. **Operatsiooni terminaliTüüpMitteaktsepteeritud() leping**

Nimi : terminaliTüüpMitteaktsepteeritud()
Ülesanded : anda süsteemile teada, et süsteemi poolt seatud nõuded terminalile on tagasi lükatud
Tüüp :
Viited : KV : uue ühenduse loomine, terminali tüübi paikapanemine
Märkused :
Erandolekud :
Väljund :
Eeltingimused : serveriga on loodud ühendus (ja SSH-ühenduse puhul on kasutaja tuvastatud)
Järeltingimused : terminali tüüp on paika pandud osaliselt

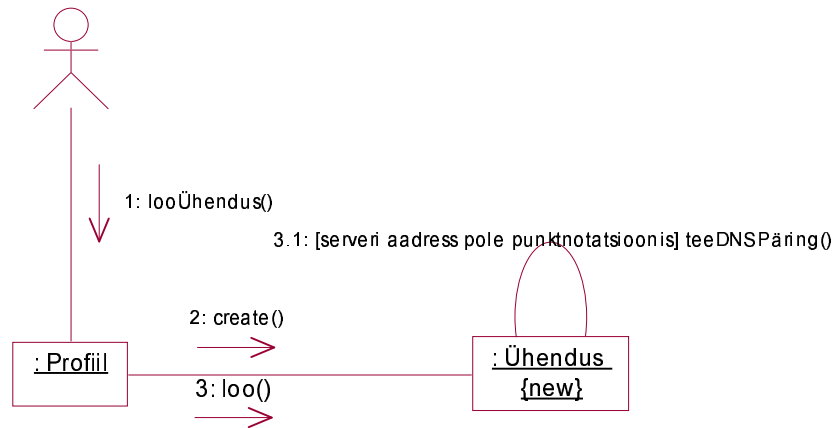
2.7. Täpsustatud sõnastik

Nimetus	Kategooria	Kirjeldus
DNS-server	kontseptsioon	server, mis võimaldab leida serveri nime punktnotatsiooni

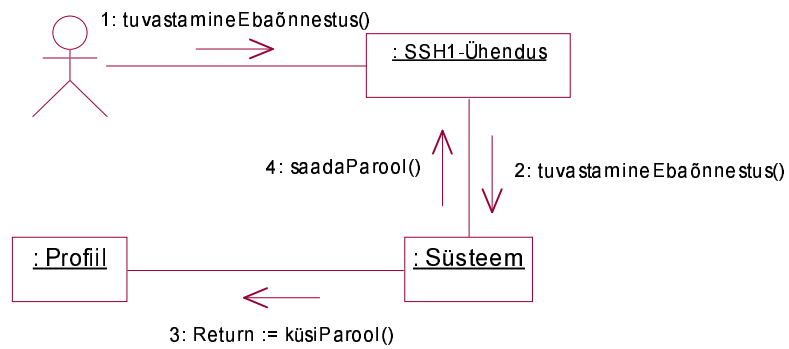
3. Disain

3.1. Interaktsioonidiagrammid

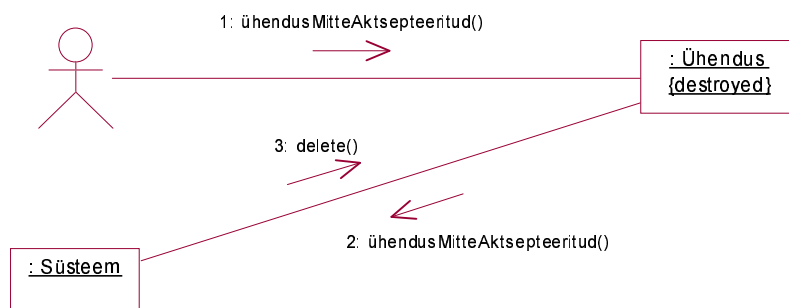
3.1.1. looÜhendus()

3.1.2. tuvastamineEbaõnnestus()

3.1.3. maksimaalneSisselogimiskatseteArvÜletatud()

3.2. Disaini klassidiagrammid

